

Едиција ВРТЛОГ
Књига бр. 25

ПРЕСИНГ, 2023.

Небојша Васовић
НЕКО ДРУГИ

Издавач
Друштво за афирмацију културе – Пресинг
Младеновац

Контакт
presing.org
konkursiregiona.net
kr.presing@gmail.com

Уредник
Предраг Милојевић

Едиција
Вртлог

Штампа
Пресинг издаваштво, Младеновац
Стр. 116 / 20 cm / Тираж: 300

Година издања
2023.

ISBN 978-86-6341-829-5

Небојша Васовић

НЕКО ДРУГИ

ПРЕСИНГ, 2023.

Copyright © 2023. Небојша Васовић

Напомена аутора:

Сва одступања од књижевног стандарда су намерна.

НЕ ЧЕКАЈ

Не чекај никада и ништа.
Тај ко ти је рекао да чекаш,
хтео би да закасниш,
да се строшиш чекањем,
да замукнеш.

Не чекај никога,
јер он неће доћи,
заузет је својим пословима,
а ти ћеш испасти будала
јер си га чекао до поноћи.

Ко год је чекао, шприцнуо га је врабац
прелетајући га, дајући му јасан
знак да не зна шта чека.

Не чекај ништа, чак ни своје рођење,
јер твоји родитељи се још увек двоуме,
налазе мане у кревету, у звездама,
само да се не би родио ти,
него неко други.

НЕПРИЈАТЕЉИ

„Моја имагинација не ради
у присуству оних које волим“ –
рекао је једном сликар Франсис Бејкон.

Они које волимо, они су непријатељи
уметности, а не држава са својом
војском и полицијом.

Али, како им то рећи,
они не би пристали да их мање волимо
зарад уметности.

Они би најрадије спалили наше рукописе,
наше гитаре, наше штафелаје,
само да их волимо још више.

ЈЕЗИК

Када Монтале помене
имена разних пића,
имена места, хотела,
сликарских мајстора,
све то звучи као музика,
само зато што је речено
на језику Дантеа.

(*Inferno* није оно што мислите,
него вино из Ломбардије,
из Валтелине).

Песник се храни
језиком другог песника
као што сипа своје мастило
узима из мора.

КАКО ВРЕМЕ ЛЕТИ

Ући ћу у ту чаробну вилу
и представити се као
гроф од Луксембурга.
Нећу наручити *Röderer brut*
(јер га одавно нема),
наручићу *Bacardi*
и правити се луд.
Нико неће сумњати
у моје порекло и моје име.
Бармени који би нешто
могли знати о томе,
умрли су исте године
кад и гроф од Луксембурга.

ВЕЛИКО И МАЛО

Кажу неке песникиње феминисткиње
да песници мушкарци
певају само о „великим стварима“,
а требало би певати и о обичним,
малим стварима и појавама.

Али, ко може знати
шта је то обично и мало?
Нико, баш као што нико није знао
ни шта је то велико, иако се, истина,
о томе доста певало,
певало док се то није смањило.

Тако ће и певање о малим и обичним
стварима увеличати њихове димензије,
биће тешко кретати се међу њима,
као кроз узане тунеле,
у некој подземној депонији
пуној људи у њиховој правој величини.

ЖЕНСКИ ПРСТ

Довољно је да само један
женски прст
пробије чарапу
и жена ће у истом трену
постати још пожељнија,
ближа земљи, снажнија

Али, жене воде рачуна
да до тога не дође, њима је
савршенство најмилије,
а слика о самој себи –
вечни љубавник

Када отпадне коцка
са зида катедрале,
мајстори се одмах
пењу у висине
да то поправе

Зато су катедрале увек исте
– досадне

ЗИД

Овај зид је довољно чврст
и гостопримљив
као стари домаћин.

Под њим можеш умрети,
а да нико не види.

Нико мрежом за лептире
неће хватати твоју душу
кад је испустиш.

Можеш слободно бити лептир.

ПОСЕТА

Седим и чекам да ме посети смрт.

Она долази ненајављена јер

нема нимало културе,

нимало васпитања.

Њена уображеност је толика

да не заслужује поштовање.

Види се да и њу неко шаље,

да обави посао за који не хаје.

Смрт је обичан слуга

којег се плашиш забадава,

кажем себи као да говорим

неком другом (тако је лакше).

ХИТНА ПОМОЋ

Када те кола хитне помоћи
пребаце у болницу,
следи преглед.
Потом ћеш добити болничку пиџаму,
а твоје одело и ципеле
биће спаковани у пластичну кесу,
са твојим именом и бројем.
Човек који на томе ради
у одвојеној соби,
неће пропустити да прочешља
твоје џепове.
Кажу да тако свакога дана
заради неколико стотина екстра.
На шта те паре троши,
то нико не зна.
А можда ништа не троши,
можда штеди и чека Онај дан,
сунцем обасјан.

МОЛИТВА

Уопште ти се не обраћам –
Боже, не пада ми на памет.
Мораш се најзад и ти
научити скромности
и бити задовољан
милионима оних
који не могу без тебе.
Шта ћу ти још и ја?
Не претеруј, молим те.

ГОЛУБОВИ У ПАРКУ

Тесла је волео голубове,
мени су они одвратни
јер посипају изметом
све што надлете.
У грамзивости и спремности
да даноноћно једу,
нису им равне ни свиње.
Али, гле, ево једног црног
голубана, кружи око мене
јер је осетио мирис хране.
Бацих му комад *pizze*,
само због Тесле.

ЧИШЋЕЊЕ АКЦЕНТА НА ЕНГЛЕСКОМ

Постоје школе, курсеви,
који ће ти помоћи да се ослободиш
акцента којим говориш,
који ће те научити да говориш
као Они.

Не чини то себи,
друга мелодија ући ће у твоју подсвест,
сањаћеш снове који нису твоји.

Њима је свеједно како говориш
јер они одавно тако говоре,
не можеш им ништа рећи.

Можеш само слушати
једини могући акценат
кад они говоре теби.

ПОЧЕТАК ЗИМЕ

По повратку из шетње
у оближњем парку,
пита ме жена: „Како је напољу,
јел' хладно?“
Кажем јој: све зависи
од хоризонта очекиваног.
Незадовољна мојим одговором,
она одмахује руком.
Пола сата потом, видим да није
отишла у шетњу.
Не жели да ризикује,
жели да живи дуже од мене,
да ме сахрани на лето.
Летње су сахране пријатније,
али су лепљиве.

ЕСТЕТСКЕ ЗАМИСЛИ

Да ли сте приметили да жене
не знају да се обуку?
Често на своме телу истичу
оно што би требало покрити,
скривају оно што им је најлепше.
А што је најгоре: те погрешне
естетске замисли постају храна
њихове надмености.
Да, ми смо оно чиме се хранимо,
боже ме прости.

КАО, ЈА НЕШТО БЕЛЕЖИМ

Као, ослобађам се,
неки то зову дангубљење,
а неки „поезија“ –

можда ме то и додирне,
једнога дана,
кад будем био неко други,

вас свакако неће,
ви морате писати своју песму,
нико други

само ви можете бити неко други,
ако се усудите,
нема разлога да ми верујете.

САВРШЕН КРУГ

Проведеш цео живот
бежећи од људи са Балкана
који те не разумеју

одлазиш лево и десно
северно и јужно
источно и западно

одлазиш у Америку
Амазонију
Француску

да би на крају схватио
да те једино читају Балканци
који те не разумеју –

зато те и читају
јер си им сладак на њихов начин
што ти не разумеш

КУЋНА ВРАТА

Нико не пева јер воли песму,
већ зато што песма има цену,
а цена је увек иста:
не замишљај да песма може
бити она стара,
па тако немој емоцију, попут пса,
везивати за кућна врата,
јер све су сузе од куће
коју, волео не волео,
наводњаваш својим сузама –
чекајући да те заволе они
што умрли су крај огњишта,
а чекали нису никог и ништа.

КУЋЕ

Сањао сам разне куће које су

увек биле поред мора.

Кућу никада нисам имао,

а на море сам ишао само

кад бих за то уштедео.

И тако, поводом тих кућа на обали,

питах се шта подсвест, бог или неко други,

желе да постигну, зашто се сами

тамо не настане?

Зашто не сањају директно,

него преко мене?

ТЕМПО

Немој ми свирати *престо*
јер моји живци не желе
да се пењу на брдо,

мени је довољан и *адађо* –
сенке у шумарку што прескачу их
докона зверад, или их последњи пут

посматра самоубица који се опрашта
од свих оних улица у којима је живео,
у којима је мислио да ће живети заувек

као облак, као дечак, као било ко...

СЛУТЊА

Често чујем: „Доћи ће камено доба“
(ваљда после потопа или великог рата?)
и питам се:
шта је ту тако страшно?
Камен ћу бити ја,
камен ћеш бити ти,
и лепо ћемо општити,
не знајући да смо каменови,
јер кад бисмо то знали
хтели бисмо да будемо нешто друго:
макар људи
или патке на води

РИБАРЕВА МОЛИТВА

Дођите рибе
дођите мале рибе
што могу да вас извучем
дођите јер вас нећу извући
нећу вас ухватити
данас се само цени новац
а ја не уем да вас продам
зашто бих продавао рибље лешеве
(по њиховој цени)
најбоље је да вас не уловим
да седим на обали са удицом у води
и са шеширом на глави, правећи се
да ништа не разумем –
важно је да ви мене разумете
док грицкате са мојих мамаца
које нећу повући
јер је мој циљ да гладујем
да вас не ухватим
(не питајте зашто – то није ваш проблем)
зато пливајте и опустите се
уловиће вас неко други

ИРВАС

Где си то био,
млатио глогиње логоса?
У грму грмео, пропет
у пози ирваса,
кога нико не гледа,
а ти си веровао да ће неко
убити баш тебе –
па да постанеш ловац
(ловчево тело које те појело),
да се склониш у туђи живот,
да ти буде лакше,
није ваљда да си то веровао?

КОСТ

Не можеш прескочити себедавање –
себедељење на себе и другог;
а тај други, будући да га ти
одвајаш од себе,
могао би и љубав тражити
онтологију прелиставати,
с Брахманом ћаскати.
Ја само могу рећи да је врућина
несносна и инокосна,
таласна и опасна по свакога
ко хоће да буде један и цео,
не разумејући да је само део
исте кости којој срце, душа и остали
мекши органи не могу опростити
псеће радости.

ПАЦКА

Нема никога ко би пристао
да са тобом подели пацку –
било од бога било од земног учитеља.
Или је никада није искусио, па и не зна
шта све пропушта, или је већ
попио превише пацки, па се уморио.
Исто је и са смрћу у коју мораш
да уђеш сам. Исто и са птицама
када их гледаш, оне брзо прелете
и нису добре за дељење,
нису попут комада хлеба који
можеш да преломиш на пола,
ако уопште имаш некога
коме би дао другу половину,
а таквог је теже наћи него
самога себе у данима самоће,
такав је сваки дан.

ОСНОВНА ШКОЛА

Још у основној школи,
чудио сам се како то да нигде
не срећем голе жене?

Оне су се могле изненада појавити,
па нестати, како не би биле у невољи.
Могле су се појавити у парку, у школи,
у библиотеци? Тек после сам сазнао
да је наш оседели библиотекар,
био човек ослабљеног вида.

Да ли су тражиле некога ко види као соко,
као орао, некога ко би могао да их растргне,
да учествује у њиховом бићу,
без одлагања, без мишљења?

ОВДЕ

Овде где људи једу из народног казана,
срамотно је хвалити лепоту свемира,
мада се и то каткад толерише
као болест заблуделих умова.

Овде где царује ружноћа свих врста,
срамотно је памтити песму тамбураша –
јер се на музику гледа као на непријатеља
свих оних који једу у тишини, као ти и ја.

ВЕРТИГО

Не могу на Север, тамо су северњаци.
Не могу на Југ, тамо живе јужњаци,
а балансирати на средини планете
могло би нанети само штете
онима који су већ избалансирани.
Како наћи златни пресек у слици
коју ће неко други цртати?
Остаје само нада да ће ми тај неко
измакнути ћилим персијски
како бих, слободно падајући,
поздравио све оне плодове
што на гранама дишу као мистици.

ПРОЗОРИ

Неки су се прозори отворили –
а опет није било промаје,
душе у соби су биле мртве.
Неко ће рећи да душе не губе време
него одлазе на нове пашњаке;
једном кад тело умре, лакоћом
свога кретања налазе ново тело,
и у том новом отеловљењу
постају досадне као солфеђо,
со која улази кроз прозор, али не сама,
већ са светлосним честицама,
малим шпијунима свих дешавања.

ЕСТЕТСКА РАСПРАВА

Наилазим на фразе као „оточност појединца или мјеста“, па се питам како може постојати оточност ако нема отока?

Нема тога међу појединцима, међу местима.

Оточност отока постоји још мање – то је лоша слика, растварање отока.

Ниједан оток то не жели, не желе то ни деца у својим оточким кућама, не жели то ни оточко гробље које не би имало куда у случају да оток некуда оде, измештен неким речима...

МЕСТО

У недођији тражећи место
на којем би да преспавамо,

откривамо јарак
и смештамо се уморни ту –

где лишће једва чека
да нам шушка у сну.

Али да заспимо не умемо,
јер изнад нас је Велики медвед –

Неко други

ЕХО

У детаљима могу се наћи
златне латице, ако детаљи
нису намерно стварани
да буду украснице,
и ако латице нису имале златну подлогу,
када су светло дана угледале.
Злато на злато не иде;
суштина на суштину била би
ехо који нико не чује.

КАМЕНЧИЋИ

Не знам како каменчићи
доспевају на дно моје патике,
па морам да их тражим
и избацујем усред шетње,
прекидајући природни ритам
мојих корака, трагајући за нечим
исто тако неухватљивим као
и све друго што нисам ухватио,
чак ни у сну, босоног.

ШИБИЦА

Писао је, писао,
без инспирације,
па ако нешто упали.
И упалило би, понекад њему
који је писао, понекад мени
који сам читао, као да је то
била једна ватра, а није,
биле су најмање две.
Али, то су мале ватре,
такорећи ватрице,
ту није било ватре,
била је то сува грана
коју је неко могао да упали,
али није – није било шибице.
Ускоро ће ионако снег.

НЕ МОГУ СЕ ЖАЛИТИ

Не могу се жалити на било шта,
на било кога,
са малим шансама да се уопште родим,
а камоли да дуго поживим,
неке сам крајеве ипак пропутовао,
неке песме одслушао,
неке сам људе срео,
у бунару се огледао.
Иако сам увек знао да сам на погрешном месту,
иако сам знао да је тамо (ко зна где)
оно место на којем бих морао бити,
бити сада, али то се није могло остварити,
то се одлагало за сутра, за никада.
Све што сам живео било је лишено тог „сада“,
тако сам на себе натоварио живот –
терет од више килограма,
па питам: хоћу ли ја икада умрети *сада*
или да то планирам за сутра?

ОТАЦ

„Гледам те банано, као оца“,
писао је Хорхе Карера Андраде.
Он се, наравно, обраћао стаблу,
а не плоду.

Мало ко данас зна како
изгледа стабло банане,
мало ко зна зашто смо
побркали очеве.

ДЕЛФИН

Чекам да напишем
последњу песму,
али последња песма
не чека мене,
њу пише неко други,
коме су избројани минути.
А преда мном су дани,
можда и много дана,
можда и цела година.
У чему је разлика,
ако не у речима?
Данас или сутра, само су
речи из речника.
Делфин искочи из воде,
шта је ту пре, а шта после?

АМБАСАДОР ЗЕЦ

Зец увек дрхти
као да се тек озекио,
од кога, зашто,
то се њега не тиче,
његова се вибрација не мења,
смењују се само они
који откривају треперење свемира,
с руком на телу
меканог амбасадора.

ВРАБАЦ И ЈА

Слободно, чак дрско,
врабац слеће на клупу,
тик до мог левог рамена,
и гледа ме у очи.

Тражи храну, шта друго.
Превише смо слични
да бих могао да га волим
или нахраним.
Одлеће, одлазим.

ЛЕПТИР

Лептир је писар
и закон
 ваздуха
ожиљак што мења боју
али само у твом оку
иначе је исти
до смрти
коју мало ко види
мртвог га нико не жели
као ни бивше боје

КОКЕ

Две коке беле
на Кенсингтон* слетеле,
па около шетале,
мушкарце тражиле,
меркале мушкасто мушко –
бушкасто сушто,
али нико да им каже „хај“
јер закон Канаде је тај
да га затвор чека
због узнемирунга жене-чаловјека.
И тако коке беле
нису знале са собом шта ће,
па су се, богами, обе тетовирале.
Швалер(ка) и кад оде,
татуажа остаје.

* Кенсингтон пијац у Торонту, бивши „Jewish market“, где свако може да буде луд, а да не глуми да је нормалан. Стециште туриста, боема, лудака, студената, уметника и нарко-корисника. Такође, и посетилаца из предграђа Торонта који верују да се ту „нешто дешава“.

3

КРЕНУО САМ

Кренуо сам ка другој страни острва
ка месту коме се не сећам имена
то није ни било место
једва неколико кућица
са кафићем на самој обали мора
али не откривајмо то
јер тек сам кренуо
како бих се лично срео са тишином
како би ме смокве
на путу до њега
гледале својим паметним очима
(могао сам убрести коју год сам хтео –
што појачавало је облину
сваког плода)
нисам ни знао кога ћу срести
на овом путу којим сам кренуо
на путу до кафића
у којем пио сам најзад лозовачу
гледајући велике таласе
који су радили свој посао

ако је то посао
а можда и јесте
тако бесомучно хрлити ка обали
на којој није било никога
ко би се могао удавити
или дивити
тој снажној води
самој као ја
као ти

РОЂАЦИ

Као младић носио сам са собом
песме С. Џ. Перса
кад бих ишао на море
и тамо бих их на обали читао
обраћајући се води

свако ко би ме видео
у том патетичном тренутку
мислио би да сам луд
али ја нисам мислио
на пролазнике

као што не мислим ни сада
док чујем стихове-катедрале
који се сами од себе руше –
доказ да су и они рођаци
из фамилије воде

КАМЕЊЕ

Камење које је море
већ обрадило
лежи на обали
чуди се мојој мисли
која би да још обрађује
па се пита камење
(пита себе, а не мене,
да ме не увреди):
има ли облик право
да остане што је био
јер ако нема
оно би се у море вратило
мада ни то није лако –
повратник се увек враћа
у неки нови пакао

МАСЛИЊАК

Маслина која је гледала у море
има чудне успомене –
у корену јој је једна мисао,
у лишћу сасвим друга,
а мозак јој је понајвише у ветру
са којим около хода.
Не, не жели она ништа да прода,
то ради власник маслињака
јер личи на човека...

НЕКАД

Некад се живило тако
да се није морало живит
само су долазили дани
а потом ноћи
и нико жив то није могао
променит
живило се како се могло
и нико у томе није видио
некакав како би данас
рекли: живот

РЕЧИ

Речи су биле начин
да се склонимо од света
оне су биле разлог
што нам сунце не смета
као ни хладовина собе
у којој сунца нема
оне су биле наше сестре
рођене пре потопа
пре првог објављеног
речника

ВИНО

Наши животи били су празнина,
шта друго –

жудња да се буде вољен,
попуњен нечијом љубављу.

Тако на оном пустом острву
крчаг машта о вину којег нема,

осим у машти онога
који је и сам празнина.

MPBE

Мудрост је у мрвама
распоређена на свим
континентима
и ако неко мисли да је мудрији
од других
требало би га жалити на риви
кад сунце залази
а нико не долази
мрве не журе
„Лењост је мајка мудрости“

CANCO DEL LLADRE

(За Мигела Љобеа)

Април нам је донео
лепо време
и дим из луле
коме нема крова
као што га нема
ни оргазам лопова

ДРУГЕ РУКЕ

Гитаре увек одлазе у неке
друге руке
где су жене већ биле
биле тренутно
како би музику слушале
не и свирале некоме –
тај се родио није

ПИСМО ИЗ ХАРЕМА

Нокат има свој живот.
Живи дуже, ако је обојен,
ако се лажно представља,
везује за предмете и људе
истих или сличних боја –
неки то зову хармонија.

СВЕТЛОСТ

Магарац у једном дану
упије сунца за годину дана,
а после не зна шта са свом том
светлошћу која је у њему.
Зајаше га власник и туче,
а не зна по чему.

ДНО

Шта да вам кажем о дну
на којем сам лепо живео,
али и патио, кад нико не види.
Нисам могао патити на светлости
јер би ме људи убили,
јер би се препознали.

ОБЛИНА

Ако би ме могла привући врлина
Како то ради облина
Да не кажем чија
Да не кажем где
Одавно бих живео у рају
Макар то било и овде

Р

Без гласа Р, многе речи би постале порозне, слабе: отров, мореуз, грожђе, гроб – почели би да се топе и да по нама остављају флеке.

4

Препознавши у зоолошком врту дресера који га је отхранио као бебу, лав је од радости скочио и загрлио га. Нема више тога. Остали су само они који дресирају друге без икаквих љубавних последица.

*

Кад год сам успео да одвежем реченицу, зидови моје собе би рекли: „Алилуја“. Наравно да ја то не бих чуо, иначе бих се одједном нашао у пољу.

*

Ево ме у породилишту, чекам да се роди дете мог пријатеља. А мене нико не чека, моје рођење је у каталогу исте болнице, власништво државе у којој се радња догађа, већ се догодила.

*

Сунце залази – неке боје су се разлиле, а неке се још држе. Ко би у томе могао тражити профит?

*

Бога би најпре намазали уљем, а потом би он клизнуо између прстију и пао у песак. У песку га је било тешко пронаћи, како физички тако и духовно. Нарочито ово прво.

*

Жохари не читају *Зохар*. Они имају своју књигу – *Жохар*. Једном су жохари надлетали кабалисту који је читао *Зохар* и умирали од смеха. Падали су на земљу један по један. Као новчићи у фонтану.

*

Ово није ни песма, ни проза, ни текст, ни анти-текст. Овим речима ја се ограђујем од вас заувек. Можете само да ме сликате из сателита и верујете да сте добро ухватили оно што желите. Оно што желите – то и добијате, док ради сателит.

*

Шетајући обалом, наиђох на неко камење које није у свакодневној употреби.

*

Постоје лампе у ноћи које ништа не осветљавају јер нису упаљене.

*

Да ли је могућ цртеж облака који се стално мења, прелива свим својим честицама, које не очекују ништа?

*

Да ли ожигљак тражи друштво другог ожигљка,
или друштво другог човека?

*

Сањајте, ако немате преча посла, а немате.

*

Познавао сам писца: писао је књигу за књигом,
што је брже могуће. Тражио је љубав што пре,
од било кога. Био је роб своје психе, а мислио да
има шта да каже.

*

Песме настају у одвојеним тренуцима и на кри-
лима различитих струјања, а склапати их у ни-
зове значи гурати их у брак са непознатим осо-
бама. Свака песничка књига је једна брачна ка-
тастрофа.

*

Не идем у оперу не само зато што су карте за
мене прескупе, него и зато јер бих морао да се
за ту прилику обучем као љубитељ опере, а то је
недостојно и понижавајуће.

*

После свега што сам преживео, још да се смејем у камеру? Нека хвала.

*

У улици добростојећих људи, нико се не смеје. И тако већ тридесет година, колико њоме шетам. Све би се променило кад би се неко насмејао, из врта или са терасе. Али, то се не дешава. Вероватно су сви у собама, броје паре, далеко од очију других. Ту је враг однео шалу.

*

Жена у парку доји бебу као да се стиди, правећи се да ради нешто друго. Питам се: шта је то друго што би пролазницима било прихватљивије?

*

Пролази старији пар. Не зна се да ли је ружнији он или она. Држе се за руке.

*

Седим у парку и дишем, или нешто читам. Никога од људи није брига да ли ћу умрети сада или мало касније. А дрвеће, оно је још искреније. Ниједно дрво не каже: „Немој нам умрети брате, шта бисмо ми без тебе!“

*

Свирај опуштено, као да је управо отишао воз којег си целог дана чекао, па пропустио.

*

Сањао сам да сам инструмент, и то управо онај који најмање волим – оргуље. Штавише, сањао сам да је Бах лично свирао на мени. Додиривао је више дирки него што сам могао да поднесем. Кад сам се пробудио, питао сам се: да ли је он хтео да ме у нешто убеди? Стари је то лисац, Исусов службеник.

*

Било би лицемерно сумњати у речи, без којих не бисмо могли да сумњамо.

*

И најбоље уметничке слике са мотивом мора само су слике *површине*. Дочаравање буре и сличне небулосе – такође су само представе површине. Могли бисмо рећи: узбуркане површине. И ништа дубље, и ништа више.

*

Ако речи већ јесу, онда не морам да их храбрим да буду то што јесу. А, опет, ако их не бих

храбрио у томе, неко би их убедио да су јако употребљиве.

*

У препуној хали, држао је предавање о разлици између копна и мора. Кад је завршио, обратио се публици речима: „Има ли питања?“

*

Ништа се не може променити, чак ни косина са којом сенке падају поред предмета. А предмети, па они су били овде пре нашег првог плача. Предмети немају уши, тако да је сав стрес нашег рођења припао само нама. Не само што смо плакали, него смо још морали то и да слушамо.

*

Шта жена, помета на штиклице, тражи у парку на плус 30 степени? Тражи некога да примети њене штиклице, па да прође поред њега као поред гроба, зараслог у траву и коприве.

*

Понекад имам жељу да почнем да сликам. У томе не бих волео да имам сведоке, не бих волео да се у мој ужитак уплиће туђе (било чије) мишљење. Ко ме је, уосталом, спречавао да сликам до дана данашњег, ако не моја мисао?

5

САРКОФАГ

Недавно је у Александрији пронађен гранитни саркофаг чија је старост процењена на 2000 година. Неки су претпостављали да се у њему налазе остаци Александра Македонског. Други су, пак, тврдили да ће отварање саркофага донети велику несрећу човечанству.

Оно што су археолози пронашли била су три костура у води, што је наводило на претпоставку да се ради о породичној гробници. Поводом страха да би отварање саркофага могло да доведе до испуњења фараонске клетве, задужени секретар за антиквитете, Мустафа Вазири, одговорио је: „Отворили смо га и, хвала богу, свет није престао да постоји“.

Али, клетва је и била у томе да свет остане исти какав је био и пре отварања саркофага. У целој Александрији, постојао је само један човек који се питао: „Како је то Вазирију промакло?“ Тај човек се звао Константин Кавафи.

КРИТ

(Ране седамдесете)

Као млад човек који је мало путовао, а био жељан света, отишао сам једнога лета из Београда у Атину, а одатле кренуо да стопирам Пелопонезом, па на југ све до Гитиона, где сам се укрцао на брод који плови ка Криту.

Путника је било мало. У оно неколико гласова, махом на енглеском, приметих да већина путника жели да спава на палуби, па им се и ја ту придружих. Владала је нека хипи атмосфера, разговори су текли природно и неусиљено, уз безбројне звезде које су нам правиле друштво.

Из разговора са туристима из западне Европе схватих: они су знали шта вреди видети на Криту, а ја не. Они су ишли на одређена места на Криту, а ја на Крит.

Више се нисмо срели.

ДУБРОВНИК

(Ране седамдесете)

Усред лета, на Страдуну, у хипи рају, сретнем свога пријатеља, београдског сликара, који није имао где да преспава. Позовем га у моју собу коју сам изнајмио у Старом граду.

Ујутро, власник ми лупа на врата, чуо је – каже – да су се у собу попеле „четири ноге, а не две – а соба је само за једну особу“.

И тако научих да скалине све чују и достављају своме шефу. Могу мислити шта би било да смо мој пријатељ и ја били стоноге. Било би то двеста ногу уз скалине, а месечине нигде...

ШТА ПОСЛЕ?

После читања критичког рада о поезији Данијела Драгојевића из пера једне студенткиње из Пуле, нисам могао да се не упитам: шта се после десило са њом? Да ли јој стихови и даље посећују снове, или се можда већ удала, преневши у нови стан све збирке познатог песника? Да ли их још увек чита, или често отвара прозор и посматра бродове што одлазе? Бродови воле да поезија остане ненаписана.

ДИСАЊЕ И ДИСАЈНО ПРИГОВАРАЊЕ

Вероватно сам једини у Канади (а можда и шире) који у овом тренутку чита Петра Хекторовића, макар и у преводу. Читам га по највећој врућини, у градском парку. Ту сам тек једини који у руци држи комад шеснаестог века.

Ако бих знао да неће пасти киша, могао бих књигу оставити на клупи и доћи по њу сутра. Она би сигурно била ту и чекала да јој прелистам странице, у друштву боље се дише...

ПРИЈАТЕЉ

(Вече у провинцији)

Беху то срећни тренуци мога детињства. Искрао бих се касно увече из родитељске куће, скокнуо до куће мога пријатеља, и позвао га кратким звиждуком са улице. Он би се убрзо појавио и били смо спремни да некуда кренемо, иако ни смо знали куда. Везивало нас је одсуство циља, више него све друго што је дошло потом.

АУТОБИОГРАФИЈА

Никада нисам видео да је мој отац помиловао моју мајку, или да му је она на образ дала пољубац „тек онако“.

Зато није тешко замислити ни моје зачеће, негде у сенци, и у страху да неко не види.

NAT KING COLE

Тек што сам пошао у гимназију, почех да откривам радости џеза преко вечерњег програма „Глас Америке“. У Београду још увек није било џез фестивала, а у радњама се нису могле купити плоче америчких извођача, а и када су биле доступне – то је био велики луксуз. Сећам се да сам у једном малом комисиону у центру града купио моју прву лонгплејку, са фотографијом Нет Кинг Кола на омоту. Али, није ми се дало ни да је честито преслушам, јер већ следећег дана кренух са породицом на море. Док сам се купао у Јадрану, јављала ми се слика америчког музичара, како сам је запамтио са омота плоче. То ме је испуњавало посебном радошћу. Имао сам некога ко ме чека да се вратим кући.

ВЕСТ У РУБРИЦИ „ЗАБАВА“

Поново забрањујемо дело *Авантуре Хаклбери Фина*, јер се у њему реч „црнац“ понавља двадесет пута (тако кажу наши инспектори који су дело пажљиво читали). Чим овај роман будемо забрањили, положај црнаца ће се побољшати, а расизам (та рак-рана нашег друштва) нестати. Спалјивање познате књиге Марка Твена ће се обавити у понедељак испред Конгресне библиотеке. Из чисто едукативних разлога, биће дозвољено снимање. Понесите камере.

КАМИЛИЦЕ

Председник космоса је рекао: „Већ сутра ће све камилице бити почупане јер нам више нису потребне“. Ми смо климали главом горе-доле. А онда је дунуо хладан ветар. Људи из обезбеђења скинули су председника са говорнице да се не прехлади – што нам се чинило сасвим логичним. Разиђосмо се својим кућама, све гледајући поред пута: има ли која камилица да је ишчупамо већ данас?

ROADY BOTTLE

Убеђени да су открили орхидеју на месецу, Канађани користе свој *roady*, флашу без ознаке из које је могуће пити вино или пиво, а да нико не зна шта заправо пијете. Овде су казне за испијање из оригиналне флаше на јавном месту велике. Од једне такве казне, породица на Куби са двоје деце могла би да преживи месец дана. Али, униформа, која вам уручује потврду о казни, обично не путује. Није путовала, не занима је. Занима је ово *сада и овде*. Униформа је песник. Висину казне, записала је и предала вам лично. Пробајте да поезију не читате.

АМЕРИЧКИ ФИЛМ

Ходајући кроз парк највећег факултета града Торонта, примећујем огромну композицију америчке филмске компаније. Свуда окол, глумци обучени у америчке војне униформе претрчавају са једног краја на други, ратују са невидљивим непријатељем. Наставих у правцу пијаце. После три сата проведених у куповини и једном кафећу, враћам се истим путем кроз парк. А војници и даље пуцају, јуре непријатеље. Беше то рат који се могао добити само на филму.

НЕОСТВАРИВ САН

Веровао је да се убадањем игле у вуду-луткицу може убити човек на другом крају света. Но, он је хтео да поубија све људе одједном, а таква вуду-луткица не постоји, нити је постојала.

Штета – мислио је – тако бих уштедео пуно времена, остварио свој сан. Убијати једног по једног човека, значило би постати роб времена. Био би то тежак рад, без краја.

КРУЖЕЊЕ КОШУЉА

Када ми умре пријатељ мојих година, рођаци покојника поклоне ми кошуље које су остале иза њега. Често су те кошуље скоро нове, неношене, и сасвим лепо ми стоје. Ожалошћенима кажем: „Хвала“, а онда обучем моју стару мајицу, у којој знам да ме нико не гледа.

ФОТОГРАФИЈА

Мало ко је озбиљан попут Кинеза када се групно фотографишу. Са највећом могућом пажњом, гледају да неко не испадне из фотографије, да сви стану у кадар. Као да подсвесно знају да су фотографије тог типа она последња илузија заједништва која нам је још остала. А кад апарат шкљоцне, свако ће опет бити сам, као фотограф.

ИСТОРИЈА

Шта је све овде било, шта се све овде збило,
могла би вам рећи само суза. Суза-рачуновођа.
Са оловком у руци – без игде икога.

ДРЖАВНА ЗГРАДА

Он живи у државној згради, намењеној канадској сиротињи. Понекад само промакне као сенка која иде својим послом. Има најмање двадесет година када је последњи пут размишљао шта ће обући, како ће изгледати. Сада су му сасвим довољне и пластичне папуче. Важно је не бити бос. Не нагазити на нешто оштро. Избећи крварење, патетику.

ВЕТАР

Данашњи ветар као да ми је однео душу. Сломљен у крви (низак притисак?) размишљам о пријатељима, што покојним, што расељеним, овога пута у обратном смеру од оног од пре тридесет година. Један је сахрањен у Београду, други поред Јадранског мора (обојица побегли из канадског лавора). Радост нас је све напустила пре нешто што је смрт дошла. Више није ни важно ко је од нас мртав, а ко жив. Ускоро ће зима, коју смо увек мрзели, коју ћемо мрзети и преко гроба.

ГЛАС

После двонедељног боравка у болници, вратио сам се „кући“ (реч коју филозофија још није одредила), узео гитару без воље јер прсти ми беху одрвенели, и запевао пратећи се као да тај инструмент држим по први пут. Свој глас нисам препознао. Било је то нешто као звук звона коме је ђаво појео срце, као плач Циганина из предграђа. Помислих: тако ћу, значи, звучати кад умрем. Певаћу, а нећу знати коме. Као и одувек.

ИЗВЕШТАЈ ИЗ РАЈА

У рају пландују пензионери и њихови порцелански зуби; не знају шта ће са собом, све су већ постигли самим тим што су васкрсли, што су вечни. Сада, када су заувек одвојени од оних на „другој страни“, немају са киме да се свађају, живе у срећном једноумљу. А Христ је обећао да ће „избљувати оне који су млаки“. Ако би своје обећање испунио, ко би у рају остао? Само они који у њега тек пристижу, радосни као да стижу у Венецију.

АВА

Питали у једном интервјуу познату порно звезду Аву Далуш да из своје богате каријере издвоји неки филм, неку секс-сцену која јој је остала у сећању. На то се глумица замислила, а потом са осмехом одговорила: „Извините, али не могу да се сетим“.

У том тренутку, стотине јебаца, који су очекивали да баш они буду поменути као ненадмашни, поче да се комеша у паклу и да бљује ватру. „Да ли то Вама нешто гори у кухињи?“, упита Ава новинара, који је пре почетка интервјуа понудио да јој направи кафу.

БРИЖИТ БАРДО

Жене су мрзеле Брижит Бардо јер се давала многим мушкарцима. Заправо, мрзеле су је не због тога, већ зато што је имала шта да им да.

ПЕДИКИРКА

Педикирка, пореклом из Вијетнама, долазила је да мојој жени сређује нокте. Прелепа, привлачна до бола. Али ја, у женином присуству, нисам могао ништа ни да покушам; уосталом – сређивала је њене нокте а не моје. Моја жена је знала да су ми везане руке и уживала је у томе. Педикирка, такође. Боже, кад се сетим, каква је то хармонија била! Хармонија у којој само мушкарац умире, а жене остају да се смеју, са терасе на терасу, као у неком приморском градићу, или у старом француском филму.

УЛОГА БУБЊА

После развода се толико мучила да је своју бебу морала да носи са собом на музичка гостовања.

„Дете сам пресвлачила на бубњевима“, исповеда се турбо певаљка пуна гнева.

А мени се учини да ова слика надмашује Сабрана дела Дав-а Алб-а.

ЖЕНСКО ПИСМО

Једна млада београдска списатељица ме је страствено критиковала што не разумем одредницу „женско писмо“. Тврдила је да је женска перцепција стварности суштински различита од мушкарчеве. У једном тренутку, покушала је да ми то објасни овако:

– Да ли би теби пало на памет да напишеш:
„мали жути џемпер“?

– Мислим да не би, одговорих. Ја бих написао:
„мали жути бог“.

Тако се наш разговор прекинуо и никада се није наставио. Изгледа да сам опет рекао нешто што није требало.

ДА ИМА БОГА

У касно августовско поподне, седим у башти кафеа *Moonbean*. Неколико столова испред мене, видим једну девојку како седи мени окренута леђима. Наравно, заокупљена је својим компјутером и готово да се не помера. Запазих њене ноге: лепо обликоване листове без прекомерних мишића, извајане чукљеве, глатке пете, елегантне табане у апостолкама. Морам признати да ми је тај приказ уништио концентрацију за читање књиге коју сам понео са собом.

Да има бога, ја бих ту жену оставио да седи за столом са својом кафом и својим лаптопом, а са собом бих понео само њене ноге: леву ногу испод моје леве мишке, а десну испод десне мишке. Пословично љубазни Канађани помогли би ми да се не заглавим у вратима кафића.

ЈЕДАНАЕСТА БЕОГРАДСКА

У гимназији смо имали професорку енглеског у годинама, али оштру коку. Она се нама, мушким ученицима, нудила колико је могла. Ми смо то примећивали некако на пола, али нико од нас није имао воље или смелости да нешто покуша. У нашој подсвести постојала је представа жене која је млађа и лепша. Та млађа нам није дала да правимо компромис. На крају, та млађа и много лепша није нам дала ништа. Завршисмо гимназију.

КЛАВИР

Наш први комшија, доктор Јовић, био је краљевачка легенда, човек који је даноноћно помагао људима. Ноћу бих, као дечак, гледао у осветљени прозор његове куће, знак вечне будности и мистерије. Једнога дана ме је мајка позвала да јој се придружим, рече да ју је позвала унука доктора Јовића неким послом. И тако први пут ступих у дворац тог моћног и тајанственог човека. И док је моја мајка била у разговору са Јовићевом унуком, ја сам – видевши први пут у животу клавира – спонтано сео испред тог инструмента и додирнуо неколико дирки. Оно што сам чуо, било је неко друго присуство, *нешто друго*, срећа коју никада потом нисам доживео. Мајка ме је погледала прекорним погледом, а потом и укорила моје понашање пред домаћицом. Узалуд ме је домаћица бранила, моје понашање било је за моју мајку неопростиво. Од тог тренутка, па до дан-данас, од мене се очекивало само то: да се лепо понашам и ништа више, да будем пионир, васпитано Српче.

БРАТ ИЗ КОНГА

У време када сам био дечак, данас непостојећа држава Југославија била је један од лидера покрета „Несврстаних земаља“, позната по свом хуманистичком ангажману, пре свега у афричким земљама. Од нас се очекивало да плачемо над тешком судбином афричких револуционара као што је био Чомбе. Из братског Конга свакодневно су стизале вести о опаком Мобутуу који прогања нашег брата Чомбеа. Како помоћи Чомбеу и народу Конга? – питали су се дан и ноћ југословенски комунисти. А онда је почела да кружи прича да ће наше породице моћи да усвоје по једно дете из Конга, како бисмо помогли тој напаћеној земљи. Ја сам скакао од радости када сам то чуо. Добићу брата, вероватно мог узраста, са којим ћу моћи да се пентрам по дрвећу и пикам фудбал. У провинцијском граду, у којем сам рођен, није се могао видети човек друге расе, па је вероватно и то распламсавало моју машту. Моја радост била је још већа када је и моја сестра ову новост прихватила са радошћу. Заједно смо замишљали нашег црног братића како трчи и игра се са нама у дворишту, а ми му откривамо тајне закутке једног новог простора. Време је тако пролазило, али наш

брат никако није стизао, а ми смо приметили да ни отац не воли да га често питамо: „Зашто?“ И тако су ову племениту идеју временом појели скакавци, а наш брат је остао у Конгу, на нама непознатој адреси.

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

Небојша Васовић је дипломирао на Филолошком факултету у Београду, на групи „Југословенске књижевности са општом“ 1978. године. У Београду је радио као слободни уметник: писац, уредник, књижевни критичар. Магистрирао је 1992. на „Новом калифорнијском колеџу“ у Сан Франциску (програм: Poetics). Живи у Торонту (Канада) од марта 1988. године. Аутор је следећих књига:

Поезија

Струна/Сутон, Просвета, Београд, 1983.

Со лично, Видици, Београд, 1986.

Бразил, Матица српска, Нови Сад, 1986.

Песме за децу и калуђере, Матица српска, Нови Сад, 1989.

Пердидо, КЗНС, Нови Сад, 1991.

Гонг у житу, Матица српска, Нови Сад, 1991.

Музика роба, Нолит, Београд, 1992.

Талмуд и ја, БИГЗ, Београд, 1992.

Седам чунова, БИГЗ, Београд, 1995.

Посечене су шуме, Народна књига, Београд, 2003.

Ни љубави ни хлеба, Повеља, Краљево, 2006.

Изабране песме, Повеља, Краљево, 2011.
Нека, хвала, Културни центар Новог Сада,
2014.
Голицач табана, Пресинг, Младеновац, 2018.
Дулчинеји од Винче, Поетикум, Краљево,
2021.

Есеј, критика, дневници

Поезија као изванумиште, Рад, Београд,
1983.
Против Кундере, Браничево, Пожаревац,
2003.
Лажни цар Шћепан Киш, Народна књига, Београд, 2004.
Дневник I, Народна књига, Београд, 2004.
Contra Kundera, La Cabra Ediciones, Ciudad de Mexico, 2012.
Зар опет о Кишу?, Конрас, Београд, 2013.
Полемике и портрети, Задужбина „Николај Тимченко“, Лесковац/Алтера, Београд, 2015.
Европски давитељи из нашег сокака, Бернар, Београд, 2016.
Кога бране кишобрани, часописно издање Браничево, 5-6, Пожаревац, 2020.
Оклагија Доктора Јеркова, приватно издање,
www.nebojsa-vasovic.com

САДРЖАЈ

Не чекај.....	7
Непријатељи	8
Језик	9
Како време лети.....	10
Велико и мало	11
Женски прст	12
Зид	13
Посета	14
Хитна помоћ	15
Молитва.....	16
Голубови у парку.....	17
Чишћење акцента на енглеском	18
Почетак зиме.....	19
Естетске замисли.....	20
Као, ја нешто бележим	21
Савршен круг.....	22
Кућна врата	23
Куће.....	24
Темпо	25
Слутња	26
Рибарева молитва	27
Ирвас	28
Кост	29
Пацка	30
Основна школа.....	31

2	33
Овде	35
Вертиго	36
Прозори	37
Естетска расправа	38
Место	39
Ехо	40
Каменчићи	41
Шибица	42
Не могу се жалити	43
Отац	44
Делфин	45
Амбасадор зец	46
Врабац и ја	47
Лептир	48
Коке	49
3	51
Кренуо сам	53
Рођаци	55
Камење	56
Маслињак	57
Некад	58
Речи	59
Вино	60

Мрве.....	61
Canco del lladre.....	62
Друге руке.....	63
Писмо из харема.....	64
Светлост.....	65
Дно.....	66
Облина.....	67
Р.....	68
4.....	69
5.....	77
Саркофаг.....	79
Крит.....	80
Дубровник.....	81
Шта после?.....	82
Дисање и дисајно приговарање.....	83
Пријатељ.....	84
Аутобиографија.....	85
Nat King Cole.....	86
Вест у рубрици „забава“.....	87
Камилице.....	88
Roady bottle.....	89
Амерички филм.....	90
Неостварив сан.....	91
Кружење кошуља.....	92

Фотографија	93
Историја.....	94
Државна зграда	95
Ветар	96
Глас.....	97
Извештај из раја.....	98
Ава	99
Брижит Бардо.....	100
Педикирка	101
Улога бубња	102
Женско писмо.....	103
Да има бога	104
Једанаеста београдска.....	105
Клавир	106
Брат из Конга.....	107
<i>Белешка о писцу</i>	109

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41(71)-1

ВАСОВИЋ, Небојша, 1953-

Неко други / Небојша Васовић. - Младеновац :
Друштво за афирмацију културе Пресинг, 2023 (Мла-
деновац : Пресинг издаваштво). - 114 стр. ; 20 см. -
(Едиција Вртлог ; књ. бр. 25)

Тираж 300. - Белешка о писцу: стр. 109-110.

ISBN 978-86-6341-829-5

COBISS.SR-ID 116275465
